

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Чорноморський національний університет імені Петра Могили
Факультет політичних наук
Кафедра історії

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Перший проректор
ЧНУ ім. П. Могили
Котляр Ю. В.

«___» _____ 2023 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«ІСТОРІЯ УКРАЇНСЬКОЇ ТА ЗАРУБІЖНОЇ КУЛЬТУРИ»

Галузь знань 03 «Гуманітарні науки»
Спеціальність 032 «Історія та археологія»

Розробник

Завідувач кафедри історії

Гарант освітньої програми

Т.в.о. директора НН ІПО

Декан факультету політичних наук

Начальник НМВ

Шевченко Н. В.

Міронова І. С.

Шевченко Н. В.

Зуб К. М.

Хмель А. О.

Шкірчак С. І.

Миколаїв – 2023 рік

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показника	Характеристика дисципліни	
Найменування дисципліни	Історія української та зарубіжної культури	
Галузь знань	03 «Гуманітарні науки»	
Спеціальність	032 «Історія та археологія»	
Спеціалізація (якщо є)		
Освітня програма	«Історія та археологія»	
Рівень вищої освіти	Бакалавр	
Статус дисципліни	Нормативна	
Курс навчання	2	
Навчальний рік	2022-2023 н. р.	
Номер(и) семестрів (триместрів):	Денна форма	Заочна форма
	4	5, 6
Загальна кількість кредитів ЄКТС/годин	4 кредити / 120 годин	
Структура курсу:	Денна форма	Заочна форма
	Всього – 120 годин	Всього – 120 годин
	– лекції – семінарські заняття (практичні, лабораторні, півгрупові) – годин самостійної роботи студентів	8 годин 8 годин 104 години
	18 годин 36 годин 66 годин	
Відсоток аудиторного навантаження	45 %	13 %
Мова викладання	українська	
Форма проміжного контролю (якщо є)	-	
Форма підсумкового контролю	залік	

2. Мета, завдання та результати вивчення дисципліни

2.1. Місце навчальної дисципліни в освітньо-професійній програмі

Програма дисципліни «Історія української та зарубіжної культури» відповідає вимогам освітньо-професійної програми щодо системи знань, вмінь та рівня їхньої сформованості, що має забезпечити набуття здобувачем вищої освіти особистісно-професійних якостей.

Контроль за роботою здобувачів вищої освіти здійснюється шляхом складання заліку. Оцінювання самостійної роботи здобувачів вищої освіти проводиться відповідно до шкали оцінювання.

Метою навчальної дисципліни «Історія української та зарубіжної культури» є формування у студентів знань про сутність культури як форми людської діяльності, її різновиди та історико-типологічні ознаки, історію та сучасний стан української культури як органічної складової європейської культури. Розкрити досвід існування українського народу в системі загальнолюдських цінностей і досягнень, його роль у вихованні особистості та розвитку суспільства. Спрямувати творчу особистісну орієнтацію здобувачів вищої освіти до цінностей сучасного світу, забезпечувати диференційований підхід до різноманітних мистецьких надбань, їх аналізу.

Основними **завданнями** вивчення дисципліни «Історія української та зарубіжної культури» є:

- розкрити єдність і різноманітність культур народів світу на прикладі української культури;
- ознайомити студентів з основами сучасних підходів до історії національної культури, особливостями історичного розвитку української культури;
- виявити зв'язок української культури з соціальними, політичними, цивілізаційними, побутовими, мистецькими явищами і процесами;
- навчити студентів вільно оперувати сучасними концептами історичної культурології та широким фактологічним матеріалом;
- визначити значення мистецтва в життєдіяльності людини, у творчості та вдосконаленні особистості, гуманізації суспільних відносин;
- формувати у студентів активну громадянську позицію та національну свідомість на основі отриманих знань;
- розвивати у студентів художньо-образне та логічне мислення, формувати творчі підходи та естетичні смаки.

2.2. Передумови вивчення дисципліни:

Очікувані результати навчання:

Згідно з вимогами освітньо-професійної програми, здобувачі вищої освіти у результаті вивчення навчальної дисципліни повинні:

знати

- що вивчає навчальна дисципліна «Історія української та зарубіжної культури» предмет цієї науки,
- періодизації минулого у світовій історії та історії України, етапи розвитку української та світової культури;
- розуміти причинно-наслідкові зв'язки в історії світової і української культури
- дати зміст найважливіших подій і процесів минулого, пов'язаних в першу чергу з соціально-політичними та культурними, духовними процесами в Україні,
- зміст основних літературних, образотворчих, архітектурних напрямків, традиції освіти;
- основні культурологічні поняття;
- особливості культурних епох і стилів;
- специфіку культурного аналізу процесів і явищ, місце вітчизняної культури у загальній соціокультурній динаміці.

вміти

- аналізувати історичний матеріал, встановлювати на основі аналізу причинно-наслідкові зв'язки в історії культури
- виділяти теоретичні, прикладні, ціннісні аспекти історії культури, застосовувати свої знання для обґрунтування практичних рішень в повсякденному житті та професійній сфері;
- аналізувати окремі епохи і стилі, а також процеси і явища вітчизняної культури в загальній соціокультурній динаміці;
- працювати з науковою монографічною літературою та підручниками з історії світової та культури України; з художніми, соціально-науковими і гуманітарними текстами;
- формувати і обґрунтовувати особисту позицію по відношенню до проблем культури як світової, так і української;
- орієнтуватися у впливі сучасного громадсько-політичного життя на культурні процеси в Україні та світі.
- самостійно поповнювати свої знання з історії світової та культури України;

- захищати власні права на доступ до культурних цінностей та виконувати обов'язки щодо охорони пам'яток історії та культури.
- застосовувати набуті знання в своїй подальшій учбовій діяльності при вивченні інших навчальних дисциплін.

Вивчення предмету «Історія української та зарубіжної культури» забезпечує реалізацію наступних компетентностей:

Загальні компетентності:

ЗК 01. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

ЗК 02. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

ЗК 07. Здатність виявляти, ставити та вирішувати проблеми.

Спеціальні (фахові) компетентності:

ФК 01. Усвідомлення взаємозв'язку між фактами, подіями, явищами і процесами в минулому та сучасності.

ФК 07. Здатність використовувати фахові знання та професійні навички для виявлення, охорони та популяризації історико-культурної спадщини.

ФК 15. Здатність до роботи із інформацією для прийняття рішень органами державного управління, місцевого та регіонального самоврядування; здатність до роботи із інформацією для забезпечення діяльності аналітичних центрів, громадських та державних організацій, засобів масової інформації; здатність до розробки інформаційного забезпечення історико-культурних та історико-краєзнавчих аспектів в тематиці діяльності організацій та закладів культури.

Програмні результати навчання:

ПРН 01. Знати найважливіші факти історичного минулого українського народу і історії людства загалом, а також мати більш глибокі знання про певний історичний період або проблему.

ПРН 02. Розуміти контекст і причини відповідних історичних подій та використовувати ці знання у професійній діяльності.

ПРН 06. Виявляти взаємозв'язки між процесами у минулому та на сучасному етапі, аналізувати суспільні процеси в історії України у контексті європейської та світової історії.

ПРН 09. Мати навички організації практичного вирішення питань історичної пам'яті та охорони матеріальної й нематеріальної культурної спадщини України.

ПРН 13. Розуміти загальні та специфічні риси історичного розвитку різних регіонів України, Європи та світу, фактори, що зумовлюють різноманіття культур та національних спільнот, ефективно співпрацювати з носіями різних історичних та культурних цінностей.

3. Програма навчальної дисципліни

Денна форма навчання:

	Теми	Лекції	Семинарські	Самостійна робота
1	Тема 1. Вступ до курсу «Історія української та зарубіжної культури». Культура: сутність, структура, функції.	2	4	7
2	Тема 2. Первісна культура.	2	4	7
3	Тема 3. Антична культура.	2	4	7
4	Тема 4. Культура Середньовічної Європи.	2	4	7
5	Тема 5. Ренесанс у європейській культурі та його особливості в Україні.	2	4	8
6	Тема 6. Культура бароко.	2	4	8
7	Тема 7. Культура Нового часу (кінець XVIII – XIX ст.).	2	4	7
8	Тема 8. Культура модернізму кінця XIX – початку XX ст.	2	4	8
9	Тема 9. Розвиток культури у 20-х рр. XX ст.	2	4	7
	Всього за курсом	18	36	66

Заочна форма навчання:

	Теми	Лекції	Семинарські	Самостійна робота
1	Тема 1. Вступ до курсу «Історія української та зарубіжної культури». Культура: сутність, структура, функції.	1	1	13
2	Тема 2. Первісна культура.	1	1	13
3	Тема 3. Антична культура.	1	1	13
4	Тема 4. Культура Середньовічної Європи.	1	1	13
5	Тема 5. Ренесанс у європейській культурі та його особливості в Україні.	1	1	13
6	Тема 6. Культура бароко.	1	1	13
7	Тема 7. Культура Нового часу (кінець XVIII – XIX ст.).	1	1	13
8	Тема 8. Культура модернізму кінця XIX – початку XX ст.	1	1	13
	Всього за курсом	8	8	104

4. Зміст навчальної дисципліни

Денна форма

4.1. План лекцій

№	Тема заняття / план
1	<p>Тема 1. Вступ до курсу «Історія української та зарубіжної культури». Культура: сутність, структура, функції.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Поняття «культура». Етимологія та зміст терміна. 2. Структура та функції культури в суспільстві. 3. Типологія культур. 4. Місце української культури в контексті світової культури.
2	<p>Тема 2. Первісна культура.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Особливості культури первісного суспільства. 2. Найдавніша культура України. 3. Трипільська культура та її місце в культурі України та Європи. 4. Культура скіфів. Скіфський «звіриний» стиль.
3	<p>Тема 3. Антична культура.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Культура періоду архаїки (VIII – VI ст. до н. е.). 2. Класична Давньогрецька культура (V – IV ст. до н. е.). 3. Культура Римської республіки (VI – I ст. до н. е.). 4. Культура Римської імперії (кінець I ст. до н. е. – 476 р. н. е.).
4	<p>Тема 4. Культура Середньовічної Європи.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Християнський характер середньовічної культури. 2. Духовно-культурна спадщина Візантійської імперії. 3. Історичні передумови формування культури Київської Русі. 4. Культура Галицько-Волинської держави.
5	<p>Тема 5. Ренесанс у європейській культурі та його особливості в Україні.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Гуманістичний характер ренесансної культури. 2. Особливості Північного відродження. 3. Реформація та її вплив на духовну культуру. 4. Ренесанс у мистецтві України.
6	<p>Тема 6. Культура бароко.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Ідейно-естетичні засади європейського бароко. 2. Італійська барокова школа 3. «Козацьке бароко». 4. Особливості західноукраїнського бароко.
7	<p>Тема 7. Культура Нового часу (кінець XVIII – XIX ст.).</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Історичні умови розвитку та особливості культури XIX ст. 2. Українське національно-культурне відродження кінця XVIII – початку XIX ст. 3. Розвиток української літератури. 4. Архітектура та образотворче мистецтво України у другій половині XIX ст.
8	<p>Тема 8. Культура модернізму кінця XIX – початку XX ст.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Ідейно-теоретичні засади модернізму. 2. Гуманізм українського неоромантизму. 3. Взаємовідносини особистості і світу в українському експресіонізмі. 4. Український авангард 1900–1910-х рр.
9	<p>Тема 9. Розвиток культури у 20-х рр. XX ст.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Встановлення тоталітарних режимів у Європі. 2. Нові модерністські напрями. 3. Особливості культурного процесу у радянську добу. 4. Політика «українізації» (причини, сутність, наслідки).

4.2. План практичних (семінарських, лабораторних, півгрупових) занять

№	Тема заняття / план
1	<p>Семінарське заняття 1. Культура: сутність, структура, функції.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Поняття «культура». Етимологія та зміст терміна. 2. Структура та функції культури в суспільстві. 3. Типологія культур. 4. Місце української культури в контексті світової культури. <p>Контрольні запитання:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Які структурні елементи культури? 2. Назвіть основні функції культури в сучасному суспільстві. 3. Назвіть спільні та відмінні риси традиційної та сучасної культури. 4. Охарактеризуйте сутність та основні риси етнічної та національної культури.
2	<p>Семінарське заняття 2. Первісна культура.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Особливості культури первісного суспільства. 2. Найдавніша культура України 3. Трипільська культура та її місце в культурі України та Європи 4. Культура скіфів. Скіфський «звіриний» стиль. <p>Контрольні запитання:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Що дала людству неолітична революція? 2. Які особливості матеріальної і духовної культури первісного суспільства.
3	<p>Семінарське заняття 3. Антична культура. Грецька культура.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Культура періоду архаїки (VIII – VI ст. до н. е.). 2. Класична Давньогрецька культура (V – IV ст. до н. е.). <p>Контрольні запитання:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Що означає термін «античність»? Яке місце античності в історії світової культури? 2. Які причини швидкого розвитку Стародавньої Греції? 3. В чому полягає гуманістична суть античної грецької культури?
4	<p>Семінарське заняття 4. Антична культура. Культура давнього Риму.</p> <p style="text-align: center;">План</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Культура Римської республіки (VI – I ст. до н. е.). 2. Культура Римської імперії (кінець I ст. до н. е. – 476 р. н. е.). <p>Контрольні запитання:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Який зв'язок культури Стародавнього Риму з культурою Стародавньої Греції? 2. Чому Рим був духовним центром Європи протягом всього середньовіччя? 3. Що мав на увазі поет Гораций, коли писав: «полонена Греція перемогла некультурного переможця»?
5	<p>Семінарське заняття 5. Культура Середньовічної Європи.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Християнський характер середньовічної культури. 2. Духовно-культурна спадщина Візантійської імперії. 3. Історичні передумови формування культури Київської Русі. 4. Культура Галицько-Волинської держави. <p>Контрольні запитання:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Чим пояснити видатне місце візантійської культури в історії світової цивілізації? 2. Що було світоглядною основою візантійської культури? 3. Коли Західна Європа в культурному розвитку почала випереджати Візантію? 4. Чому християнізація стала рушієм нового культурного процесу? 5. Яка роль Києво-Печерської лаври у розвитку культури Київської Русі?
6	<p>Семінарське заняття 6. Ренесанс у європейській культурі та його особливості в Україні.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Гуманістичний характер ренесансної культури. 2. Особливості Північного відродження.

	<p>3. Реформація та її вплив на духовну культуру. 4. Ренесанс у мистецтві України.</p> <p style="text-align: center;">Контрольні запитання:</p> <p>1. Що таке «Відродження»? Чому так називається епоха в розвитку європейської культури? 2. Як виявила себе ренесансна традиція на терені України? 3. Який був релігійний чинник у культурі українського Ренесансу? 4. Чому ренесансний ідеал є суперечливим? Чи співпадає ренесансне бачення ідеальної людини із сучасним ідеалом? 5. Проаналізуйте причини краху ренесансного гуманізму.</p>
7	<p>Семінарське заняття 7. Культура бароко. Європейське бароко.</p> <p>1. Ідейно-естетичні засади європейського бароко. 2. Італійська барокова школа</p> <p style="text-align: center;">Контрольні запитання:</p> <p>1. Дайте визначення поняттю «бароко». 2. Які риси притаманні мистецтву бароко у Західній Європі? 3. Назвіть представників італійського бароко. 4. Чому контрреформація вплинула на мистецтво бароко? 5. Визначте художні засоби доби бароко у палацовій архітектурі.</p>
8	<p>Семінарське заняття 8. Культура українського бароко.</p> <p>1. «Козацьке бароко». 2. Особливості західноукраїнського бароко.</p> <p style="text-align: center;">Контрольні запитання:</p> <p>1. Які особливості «козацького бароко»? 2. Чому козацтво стало замовником художніх творів у стилі бароко? 3. На які території поширилося козацьке бароко? 4. Які нові архітектурні прийоми застосовувалися при будівництві козацьких храмів?</p>
9	<p>Семінарське заняття 9. Культура Нового часу (кінець XVIII – XIX ст.).</p> <p>1. Історичні умови розвитку та особливості культури XIX ст. 2. Українське національно-культурне відродження кінця XVIII – початку XIX ст. 3. Розвиток української літератури. 4. Архітектура та образотворче мистецтво України у другій половині XIX ст.</p> <p style="text-align: center;">Контрольні запитання:</p> <p>1. На фоні яких соціально-економічних перетворень розвивалися духовні процеси XIX ст.? 2. Чому в народній освіті змінилась орієнтація в навчанні: від гуманістичного знання – до природничих наук? 3. Що сприяло розширенню духовного світу людини в XIX ст.? 4. В чому полягало значення Кирило-Мефодіївського братства у культурному і національному розвитку України? 5. Чому Східна Галичина стала у XIX ст. оплотом українства?</p>
10	<p>Семінарське заняття 10. Культура модернізму кінця XIX – початку XX ст.</p> <p>1. Ідейно-теоретичні засади модернізму 2. Гуманізм українського неоромантизму 3. Взаємовідносини особистості і світу в українському експресіонізмі 4. Український авангард 1900–1910-х рр.</p> <p style="text-align: center;">Контрольні запитання:</p> <p>1. Доведіть, що ідеологією стилю модерн є заперечення крайнощів технічної цивілізації. 2. Чи бачите ви розбіжності між стилем модерн та модернізмом? 3. Назвіть основні риси стилю модерн. У чому полягають особливості архітектури модерну? 4. Як можна сформулювати парадигму української культури кінця XIX – початку XX ст.? 5. У чому виявилась національна своєрідність української культури зазначеного періоду?</p>
11	<p>Семінарське заняття 11. Розвиток культури у 20-х рр. XX ст.</p>

	<p>1. Встановлення тоталітарних режимів у Європі. 2. Нові модерністські напрями.</p> <p style="text-align: center;">Контрольні запитання:</p> <p>1. Назвіть особливості тоталітарної культури у міжвоєнний період. 2. Назвіть нові напрями у художній літературі 30-х – 40-х рр. ХХ ст. 3. У чому виявлявся ідеологічний контроль за освітою тоталітарними режимами? 4. Яку політику проводили нацистські окупанти щодо освіти і науки на окупованих територіях? 5. Назвіть нові напрями у художній літературі 30-х – 40-х рр. ХХ ст. 6. У чому виявлявся ідеологічний контроль за освітою тоталітарними режимами?</p>
12	<p>Семінарське заняття 12. Розвиток української культури у 20-х рр. ХХ ст.</p> <p>1. Особливості культурного процесу у радянську добу. 2. Політика «українізації» (причини, сутність, наслідки)</p> <p style="text-align: center;">Контрольні запитання:</p> <p>1. Охарактеризуйте радянську культуру 30-х рр. ХХ ст. 2. Які репресивні заходи сталінський режим застосував до літератури і мистецтва у 1929–1939 рр.?</p>
13	<p>Семінарське заняття 13. Зарубіжна та українська культура напередодні та під час Другої світової війни.</p> <p>1. Наростання тоталітарного тиску на культурні процеси. Боротьба за демократію. 2. Трагедія української культури у 30-х рр. ХХ ст. 3. Мистецтво України у 1930-х рр. 4. Культура України у роки Другої світової війни.</p> <p style="text-align: center;">Контрольні запитання:</p> <p>1. Назвіть найбільш яскраві приклади літературних творів на службу нацистської та комуністичної пропаганди. 2. Проаналізуйте розвиток преси на окупованих територіях СРСР.</p>
14.	<p>Семінарське заняття 14. Зарубіжна та українська культура у другій половині 50-х – середині 60-х рр. ХХ ст.</p> <p>1. Постмодернізм у контексті світової культури. 2. Художні течії і напрямки в літературі. 3. Витоки рок-музики. 4. Українська культура в умовах десталінізації.</p> <p style="text-align: center;">Контрольні запитання:</p> <p>1. Що таке постмодернізм? Порівняйте модернізм і постмодернізм. 2. Охарактеризуйте, як постмодернізм вплинув на культуру соціалістичних країн. 3. Які нові течії з'явилися у зарубіжній літературі 50-х – 60-х рр. ХХ ст.? 4. Назвіть музичні стилі з яких виникла рок-музика. Основні течії рок-музики 50-х – 60-х рр. ХХ ст.</p>
15.	<p>Семінарське заняття 15. Культура 60-х – 80-х рр. ХХ ст.</p> <p>1. Масова культура. 2. Нові напрямки постмодерністського мистецтва. 3. Вплив застійних процесів у суспільно-політичному житті на розвиток культури. 4. Національно-культурне відродження кінця 80-х рр. в Україні.</p> <p style="text-align: center;">Контрольні запитання:</p> <p>1. Які нові постмодерністські напрями з'явилися в мистецтві зарубіжних країн у 60–80-х рр. ХХ ст.? 2. Як принципи постмодернізму відобразилися на художніх прийомах в архітектурі? 3. Назвіть видатних архітекторів, які є представниками постмодернізму.</p>
16	<p>Семінарське заняття 16. Сучасна культура на межі ХХ–ХХІ ст.</p>

	<p>1. Освіта на сучасному етапі. 2. Наука як культурна діяльність.</p> <p>Контрольні запитання:</p> <p>1. У чому виявляється глобалізм новітньої культури? 2. У чому є специфіка сучасної української культури? 3. Який вплив мали процеси державотворення на розвиток української культури на початку ХХ сторіччя? У сучасну епоху?</p>
17	<p>Семінарське заняття 17. Сучасна культура на межі ХХ – ХХІ ст.</p> <p>1. Значення міжнародного культурного і наукового обміну. 2. Культурні процеси у незалежній Україні.</p> <p>Контрольні запитання:</p> <p>1. Спробуйте проаналізувати вплив масової культури на сучасне українське суспільство. 2. У чому полягає нова ідентичність українця, сформована національним відродженням наприкінці 80–90-х рр. ХХ ст.?</p>
18	<p>Семінарське заняття 18. Культура української діаспори.</p> <p>1. Хвилі української еміграції. 2. Внесок українців у світову науку.</p> <p>Контрольні запитання:</p> <p>1. У чому різниця понять «українська еміграція» та «українська діаспора»? 2. Назвіть причини, країни поселення та чисельність першої хвилі української еміграції. 3. Охарактеризуйте українську політичну еміграцію міжвоєнної доби. 4. Який внесок учені української діаспори зробили у природничі науки? 5. Хто з українських письменників належав до празької школи української літератури?</p>

Заочна форма

4.1.1. План лекцій

№	Тема заняття / план
1	<p>Тема 1. Вступ до курсу «Історія української та зарубіжної культури». Культура: сутність, структура, функції.</p> <p>1. Поняття «культура». Етимологія та зміст терміна. 2. Структура та функції культури в суспільстві. 3. Типологія культур. 4. Місце української культури в контексті світової культури.</p>
2	<p>Тема 2. Первісна культура.</p> <p>1. Особливості культури первісного суспільства. 2. Найдавніша культура України. 3. Трипільська культура та її місце в культурі України та Європи. 4. Культура скіфів. Скіфський «звіриний» стиль.</p>
3	<p>Тема 3. Антична культура.</p> <p>1. Культура періоду архаїки (VIII – VI ст. до н. е.). 2. Класична Давньогрецька культура (V – IV ст. до н. е.). 3. Культура Римської республіки (VI – I ст. до н. е.). 4. Культура Римської імперії (кінець I ст. до н. е. – 476 р. н. е.).</p>
4	<p>Тема 4. Культура Середньовічної Європи.</p> <p>1. Християнський характер середньовічної культури. 2. Духовно-культурна спадщина Візантійської імперії. 3. Історичні передумови формування культури Київської Русі. 4. Культура Галицько-Волинської держави.</p>
5	<p>Тема 5. Ренесанс у європейській культурі та його особливості в Україні.</p>

	<ol style="list-style-type: none"> 1. Гуманістичний характер ренесансної культури. 2. Особливості Північного відродження. 3. Реформація та її вплив на духовну культуру. 4. Ренесанс у мистецтві України.
6	<p>Тема 6. Культура бароко.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Ідейно-естетичні засади європейського бароко. 2. Італійська барокова школа 3. «Козацьке бароко». 4. Особливості західноукраїнського бароко.
7	<p>Тема 7. Культура Нового часу (кінець XVIII – XIX ст.).</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Історичні умови розвитку та особливості культури XIX ст. 2. Українське національно-культурне відродження кінця XVIII – початку XIX ст. 3. Розвиток української літератури. 4. Архітектура та образотворче мистецтво України у другій половині XIX ст.
8	<p>Тема 8. Культура модернізму кінця XIX – початку XX ст.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Ідейно-теоретичні засади модернізму. 2. Гуманізм українського неоромантизму. 3. Взаємовідносини особистості і світу в українському експресіонізмі. 4. Український авангард 1900–1910-х рр.

4.1.2. План практичних (семінарських, лабораторних, півгрупових) занять

№	Тема заняття / план
1	<p>Семінарське заняття 1. Культура: сутність, структура, функції.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Поняття «культура». Етимологія та зміст терміну. 2. Структура та функції культури в суспільстві. 3. Типологія культур. 4. Місце української культури в контексті світової культури. <p style="text-align: center;"><i>Контрольні запитання:</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Які структурні елементи культури? 2. Назвіть основні функції культури в сучасному суспільстві. 3. Назвіть спільні та відмінні риси традиційної та сучасної культури. 4. Охарактеризуйте сутність та основні риси етнічної та національної культури.
2	<p>Семінарське заняття 2. Розвиток культури у 20-х рр. XX ст.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Встановлення тоталітарних режимів у Європі. 2. Нові модерністські напрями. <p style="text-align: center;"><i>Контрольні запитання:</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Назвіть особливості тоталітарної культури у міжвоєнний період. 2. Назвіть нові напрями у художній літературі 30-х – 40-х рр. XX ст. 3. У чому виявлявся ідеологічний контроль за освітою тоталітарними режимами? 4. Яку політику проводили нацистські окупанти щодо освіти і науки на окупованих територіях? 5. Назвіть нові напрями у художній літературі 30-х – 40-х рр. XX ст. 6. У чому виявлявся ідеологічний контроль за освітою тоталітарними режимами?
3	<p>Семінарське заняття 3. Розвиток української культури у 20-х рр. XX ст.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Особливості культурного процесу у радянську добу. 2. Політика «українізації» (причини, сутність, наслідки) <p style="text-align: center;"><i>Контрольні запитання:</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Охарактеризуйте радянську культуру 30-х рр. XX ст. 2. Які репресивні заходи сталінський режим застосував до літератури і мистецтва у 1929–1939 рр.?
4	<p>Семінарське заняття 4. Зарубіжна та українська культура напередодні та під час Другої світової війни.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Наростання тоталітарного тиску на культурні процеси. Боротьба за демократію. 2. Трагедія української культури у 30-х рр. XX ст. 3. Мистецтво України у 1930-х рр.

	<p>4. Культура України у роки Другої світової війни.</p> <p>Контрольні запитання:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Назвіть найбільш яскраві приклади літературних творів на службу нацистської та комуністичної пропаганди. 2. Проаналізуйте розвиток преси на окупованих територіях СРСР.
5	<p>Семінарське заняття 5. Зарубіжна та українська культура у другій половині 50-х – середині 60-х рр. ХХ ст.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Постмодернізм у контексті світової культури. 2. Художні течії і напрямки в літературі. 3. Витоки рок-музики. 4. Українська культура в умовах десталінізації. <p>Контрольні запитання:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Що таке постмодернізм? Порівняйте модернізм і постмодернізм. 2. Охарактеризуйте, як постмодернізм вплинув на культуру соціалістичних країн. 3. Які нові течії з'явилися у зарубіжній літературі 50-х – 60-х рр. ХХ ст.? 4. Назвіть музичні стилі з яких виникла рок-музика. Основні течії рок-музики 50-х – 60-х рр. ХХ ст.
6	<p>Семінарське заняття 6. Культура 60-х – 80-х рр. ХХ ст.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Масова культура. 2. Нові напрямки постмодерністського мистецтва. 3. Вплив застійних процесів у суспільно-політичному житті на розвиток культури. 4. Національно-культурне відродження кінця 80-х рр. в Україні. <p>Контрольні запитання:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Які нові постмодерністські напрями з'явилися в мистецтві зарубіжних країн у 60–80-х рр. ХХ ст.? 2. Як принципи постмодернізму відобразилися на художніх прийомах в архітектурі? 3. Назвіть видатних архітекторів, які є представниками постмодернізму.
7	<p>Семінарське заняття 7. Сучасна культура на межі ХХ–ХХІ ст.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Освіта на сучасному етапі. 2. Наука як культурна діяльність. 3. Значення міжнародного культурного і наукового обміну. 4. Культурні процеси у незалежній Україні. <p>Контрольні запитання:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. У чому виявляється глобалізм новітньої культури? 2. У чому є специфіка сучасної української культури? 3. Який вплив мали процеси державотворення на розвиток української культури на початку ХХ ст.? У сучасну епоху? 4. Спробуйте проаналізувати вплив масової культури на сучасне українське суспільство. 5. У чому полягає нова ідентичність українця, сформована національним відродженням наприкінці 80–90-х рр. ХХ ст.?
8	<p>Семінарське заняття 8. Культура української діаспори.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Хвилі української еміграції. 2. Внесок українців у світову науку. <p>Контрольні запитання:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. У чому різниця понять «українська еміграція» та «українська діаспора»? 2. Назвіть причини, країни поселення та чисельність першої хвилі української еміграції. 3. Охарактеризуйте українську політичну еміграцію міжвоєнної доби. 4. Який внесок учені української діаспори зробили у природничі науки? 5. Хто з українських письменників належав до празької школи української літератури?

5. Завдання для самостійної роботи

Під час вивчення дисципліни здобувачі вищої освіти виконують індивідуальне науково-дослідне завдання (**написання есе**), що є видом позааудиторної самостійної роботи здобувачів вищої освіти, використовується в процесі вивчення програмного матеріалу навчальної дисципліни та є необхідною умовою формування підсумкової оцінки з дисципліни. Виконання індивідуального науково-дослідного завдання сприяє поглибленню та закріпленню теоретичних знань, отриманих здобувачами вищої освіти при прослуховуванні лекційного курсу та самостійному вивченню дисципліни.

Здобувачам вищої освіти пропонується **написати есе** на одну з тем, поданих нижче згідно з графіком захисту. Індивідуальне завдання оцінюється за такими критеріями: самостійність виконання; якість оформлення.

Критерії написання: обсяг: 5-7 сторінок друкованого тексту без титульного аркуша та списку використаних джерел (формат сторінки – А4; шрифт – Times New Roman; кегль - 14, міжрядковий інтервал – 1,5; береги: справа, зліва, зверху, знизу – 20 мм). Структура роботи: вступ (де здобувач вищої освіти формулює актуальність проблеми, мету власного дослідження та задачі її виконання), основна частина (має містити головні ідеї та факти, а також не менше двох-трьох аргументів на користь висловленої тези. Кожен аргумент має бути підтверджений не менш ніж двома конкретними історичними прикладами чи спиратися на історичні джерела, що дозволяють використати їх як основу для аргумента. Беручи до уваги різні позиції та точки зору, важливим є їх критичний аналіз, а також виявлення власного ставлення до досліджуваної проблеми); висновки (подається авторський аналіз зазначених проблем); список використаних джерел (має налічувати не менше 15 наукових джерел, у тому числі наукові статті, монографії); результат перевірки на антиплагіат. Есе може супроводжуватися наочністю: презентацією, інфографікою, відео, фото, географічними картами, малюнками, музикою, таблицями тощо.

№ з/п	Теми для написання есе	Денна форма	Заочна форма
1	Школи, напрямки та теорії в історії української культури XX–XXI століть.	2	4
2	Сучасні досягнення технологічних наук і етика.	2	3
3	Професійна культура сучасного фахівця.	2	3
4	Історія української культури в наукових дослідженнях.	2	3
5	Співвідношення між державністю, ідентичністю і культурою в українському контексті.	2	3
6	Наслідки тисячолітньої колонізації Північного Причорномор'я греками та римлянами для України.	2	4
7	Передслов'янське населення України, його матеріальна та духовна культура.	2	4
8	Перші письмові згадки про слов'ян: політичний устрій, побут, звичаї та традиції слов'ян за античними та арабськими джерелами.	2	4
9	Розвиток освіти та науково-технічних знань в Україні в XIV – першій половині XVII ст.	3	4
10	Початок книгодрукування в Україні.	2	4
11	Український Ренесанс кінця XVI – першої третини XVII століть та його особливості.	3	4
12	Діяльність братських шкіл в Україні.	2	4
13	Українці в європейських університетах (XIV–XVI ст.).	2	4
14	Освіта та освіченість в середньовічній Україні.	3	4
15	Люблінська та Берестейська унії та їх культурні наслідки.	2	3

16	Музична культура України доби Відродження.	2	3
17	Ідеал людини доби бароко.	3	4
18	Внесок гетьмана Мазепи в розвиток української культури та мистецтва.	2	3
19	Внесок українців у розвиток європейської культури XVII–XVIII ст.	2	3
20	Києво-Могилянська академія та її роль в історії культури України.	2	3
21	Образ Мазепи в художній культурі.	2	3
22	Культурно-просвітницька діяльність Петра Могили.	2	3
23	Архітектурні шедеври Києва доби бароко або Архітектура Західної України доби бароко.	2	4
24	Музична культура України доби Відродження.	2	3
25	Ідеал людини доби бароко.	2	3
26	Внесок гетьмана Мазепи в розвиток української культури та мистецтва.	3	4
27	Києво-Могилянська академія та її роль в історії культури України.	2	3
28	Образ Мазепи в художній культурі.	3	4
29	Культурно-просвітницька діяльність Петра Могили.	2	3
30	Архітектурні шедеври Києва доби бароко або Архітектура Західної України доби бароко.	2	3
	Разом	66	104

6. Контрольна робота

І Варіант

1. Структура та функції культури в суспільстві.
2. Духовно-культурна спадщина Візантійської імперії. Чим пояснити видатне місце візантійської культури в історії світової цивілізації?
3. Дайте визначення поняттю «бароко».
4. Постмодернізм у контексті світової культури.

II Варіант

1. Типологія культур.
2. Визначте вплив християнства на культуру княжої доби Русі.
3. Які особливості «козацького бароко»? На які території України-Гетьманщини поширилося козацьке бароко?
4. Українська культура в умовах десталінізації.

III Варіант

1. Особливості культури первісного суспільства.
2. Гуманістичний характер ренесансної культури.
3. Назвіть особливості західноукраїнського бароко.
4. Архітектура класицизму й ампіру в Україні XIX століття.

7. Підсумковий контроль

Формою підсумкового контролю є залік, який проводиться в усній формі. Робота здобувачів вищої освіти оцінюється за підсумками виконання основних видів завдань. Якщо здобувач вищої освіти не відвідував курс лекцій, семінарські заняття та не виконав контрольні заходи, а отже, не набрав необхідної кількості балів, то він, за рішенням кафедри, не допускається до складання заліку.

Питання для підготовки до заліку з дисципліни «Історія української і зарубіжної культури»

1. Структура та функції культури в суспільстві.
2. Типологія культур.
3. Місце української культури в контексті світової культури.
4. Особливості культури первісного суспільства.
5. Найдавніша культура України. Трипільська культура та її місце в культурі України та Європи.
6. Що дала людству неолітична революція?
7. Що означає термін «античність»? Яке місце античності в історії світової культури?
8. Які причини швидкого розвитку Стародавньої Греції?
9. В чому полягає гуманістична суть античної грецької культури?
10. Християнський характер середньовічної культури.
11. Духовно-культурна спадщина Візантійської імперії. Чим пояснити видатне місце візантійської культури в історії світової цивілізації?
12. Визначте вплив християнства на культуру княжої доби Русі.
13. Чому християнізація стала рушієм нового культурного процесу?
14. Гуманістичний характер ренесансної культури.
15. Реформація та її вплив на духовну культуру.
16. Що таке «Ренесанс»? Чому так називається епоха в розвитку європейської культури?
17. Як виявила себе ренесансна традиція на терені України?
18. Кого Ви знаєте із відомих українських художників, архітекторів та скульпторів доби Ренесансу?
19. Ідейно-естетичні засади європейського бароко.
20. Італійська барокова школа та її представники.
21. Дайте визначення поняттю «бароко».
22. Визначте художні засоби доби бароко у палацовій архітектурі.
23. Які особливості «козацького бароко»? На які території України поширилося козацьке бароко?
24. Чому козацтво стало замовником художніх творів у стилі бароко?
25. Які нові архітектурні прийоми застосовувалися при будівництві козацьких храмів?
26. Назвіть особливості західноукраїнського бароко.
27. Історичні умови розвитку та особливості культури XIX ст.
28. Що сприяло розширенню духовного світу людини в XIX ст.?
29. Українське національно-культурне відродження кінця XVIII – початку XIX ст.
30. У чому полягало значення Кирило-Мефодіївського братства у культурному і національному розвитку України?
31. Розвиток української літератури XIX ст.
32. Архітектура і образотворче мистецтво України у другій половині XIX ст.
33. Чому Східна Галичина стала у XIX ст. оплотом українства?
34. Коли і де засновано першу Просвіту?
35. Ідейно-теоретичні засади модернізму.

36. Український авангард 1900–1910-х рр.
37. У чому полягають особливості архітектури модерну? Назвіть основних архітекторів стилю модерн.
38. Які стилі були характерні для українського образотворчого мистецтва доби модернізму?
39. Наростання тоталітарного тиску на культурні процеси. Боротьба за демократію у 20–30-х роках ХХ ст.
40. Назвіть характерні риси радянської політики 20–30-х років ХХ ст. у галузі культури.
41. Політика «українізації» (причини, сутність, наслідки).
42. Визначте основні напрями модернізму у 20-х рр. ХХ ст.
43. Назвіть нові напрями у художній літературі 30-х – 40-х рр. ХХ ст.
44. Постмодернізм у контексті світової культури.
45. Витоки рок-музики.
46. Українська культура в умовах десталінізації
47. Культура 60-х – 80-х рр. ХХ ст. Утвердження масової культури.
48. Національно-культурне відродження кінця 80-х рр. ХХ ст. в Україні.
49. Проаналізуйте сутність і основні риси культури постіндустріального суспільства.
50. Охарактеризуйте художні напрями постмодернізму в літературі та мистецтві.
51. Нові тенденції в українському мистецтві на рубежі 60-х – 80-х рр. ХХ ст. Які теми були заборонені радянським митцям?
52. Українці в європейській культурі ХІХ ст.
53. Українська мова та національна культура у ХІХ ст.: проблеми існування.
54. Архітектура класицизму й ампіру в Україні ХІХ століття.
55. Які зміни в галузі культури відбулися у 1985–1991 рр.?
56. Охарактеризуйте нові тенденції в українському мистецтві на рубежі 80-х – 90-х рр. ХХ ст.
57. У чому виявляється глобалізм новітньої культури?
58. У чому є специфіка сучасної української культури?
59. Що таке інтернаціоналізація сучасної культури ?
60. Видатні митці української діаспори.

Оцінювання питань в заліковому білеті: кожне питання оцінюється до 10 балів

Приклад залікового білету

ЧОРНОМОРСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ПЕТРА МОГИЛИ

Рівень вищої освіти перший: бакалаврський

Спеціальність 032 «Історія та археологія»

Семестр 4

Навчальна дисципліна **«ІСТОРІЯ УКРАЇНСЬКОЇ ТА ЗАРУБІЖНОЇ КУЛЬТУРИ»**

ЗАЛІКОВИЙ БІЛЕТ № 0

1. Антична культура полісів Північного Причорномор'я.
2. Класицизм у мистецтві, архітектурі, літературі, театрі.
3. Особливості культури українського бароко.

Затверджено на засіданні кафедри історії

Протокол № _____ від _____ 20__ року

Завідувач кафедри _____

Екзаменатор _____

Міронова І.С.

Шевченко Н.В.

8. Критерії оцінювання та засоби діагностики результатів навчання

Денна форма

№	Вид діяльності (завдання)	Критерії оцінювання	Максимальна кількість балів
1	Семінарські заняття	18 тем семінарських занять. Кожна тема оцінюється до 3 балів. Максимальна кількість балів за теми (18*3).	54
2	Індивідуальне завдання	Оцінювання: 10 балів – написання есе, 2 бали – захист і ведення дискусії	12
3	Підсумкова контрольна робота	Оцінювання контрольної роботи. Складається з 4-х питань: кожне питання оцінюється по 1 балу. Максимальна кількість балів за контрольну роботу (4*1).	4
	Залік	У кожному заліковому білеті по 3 питання. Кожне питання оцінюється по 10 балів.	30
	Всього		100

Заочна форма

№	Вид діяльності (завдання)	Критерії оцінювання	Максимальна кількість балів
1	Семінарські заняття	8 тем семінарських занять. Кожна тема оцінюється до 5 балів. Максимальна кількість балів за теми (8*5).	40
2	Індивідуальне завдання	Оцінювання: 8 балів – написання есе, 2 бали – захист і ведення дискусії	10
3	Підсумкова контрольна робота	Оцінювання контрольної роботи. Складається з 4-х питань: кожне питання оцінюється по 5 балів. Максимальна кількість балів за контрольну роботу (4*5).	20
	Залік	У кожному заліковому білеті по 3 питання. Кожне питання оцінюється по 10 балів.	30
	Всього		100

Оцінювання результатів навчальної діяльності студентів здійснюється з урахуванням індивідуальних особливостей студентів і передбачає диференційований підхід в його організації.

Оцінюватися може виконання студентами будь-яких навчальних завдань, під час роботи над якими студенти демонструють власне історичне мислення: розгорнуті і стислі усні відповіді, письмові роботи, доповіді, презентації, реферати, виступи в дискусіях тощо.

При цьому враховується:

- розуміння студентами взаємозв'язків між історичними подіями, уміння порівнювати, пояснювати, аналізувати та критично оцінювати історичні факти;

- самостійність мислення;
- використання різних джерел історичних знань, з розумінням їх особистостей, умінням їх характеризувати і оцінювати;
- правильність і достатність добору історичних фактів для розв'язування поставлених викладачем завдань;
- чіткість і завершеність викладу;
- мовна грамотність.

Критерії оцінки усної відповіді студента (семінарські заняття):

Денна форма:

3 бали ставиться у випадку:

- студент вільно володіє, визначеними програмою, знаннями й уміннями;
- правильно і в достатній кількості добирає необхідні для відповіді факти;
- висловлює власне ставлення до навчального матеріалу;
- відповідь чітка і завершена;
- мова добра.

2 бали ставиться у відповідності з попередніми вимогами, але:

- студент має незначні ускладнення при використанні визначених програмою знань і умінь;
- при доборі фактів припускається незначних помилок;
- власне ставлення студентом висловлюється, але в аргументації зустрічаються окремі неточності;
- мова добра.

0-1 бал ставиться в разі незнання більшої частини матеріалу, відсутності будь-якої логіки викладу, а саме:

- студент не володіє необхідними для здійснення завдання уміннями;
- головного фактичного матеріалу не знає.

Заочна форма:

5 балів ставиться у випадку:

- студент вільно володіє, визначеними програмою, знаннями й уміннями;
- правильно і в достатній кількості добирає необхідні для відповіді факти;
- висловлює власне ставлення до навчального матеріалу;
- відповідь чітка і завершена;
- мова добра.

4 бали ставиться у відповідності з попередніми вимогами, але:

- студент має незначні ускладнення при використанні визначених програмою знань і умінь;
- при доборі фактів припускається незначних помилок;
- власне ставлення студентом висловлюється, але в аргументації зустрічаються окремі неточності;
- мова добра.

2-3 бали ставиться в такому випадку:

- студент користується лише окремими знаннями й уміннями;
- порушує логіку викладу;
- відповідь недостатньо самостійна;
- аргументація слабка;
- є суттєві помилки в знанні фактичного матеріалу та висновках;
- мова спрощена.

0-1 бал ставиться в разі незнання більшої частини матеріалу, відсутності будь-якої логіки викладу, а саме:

- студент не володіє необхідними для здійснення завдання уміннями;
- головного фактичного матеріалу не знає.

Критеріями оцінювання самостійної роботи (індивідуально науково-дослідних робіт) виступають:

- повнота розкриття матеріалу (50 % оцінки);
- правильність застосування одержаних теоретичних знань на практиці (25 % оцінки);
- обґрунтованість висновків (25 % оцінки).

Денна форма:

- **11-12 балів** виставляється якщо виконані всі вимоги до написання есе; позначена проблема та обґрунтована її актуальність; зроблено короткий аналіз різних точок зору на дану проблему та логічно викладені авторські судження та оцінки; кожен аргумент підтверджений не менш ніж двома конкретними історичними прикладами чи спиратися на історичні джерела, що дозволяють використати їх як основу для аргументу; сформульовано висновки; тема розкрита повністю, витриманий обсяг, дотриманні вимоги до зовнішнього оформлення. Список використаних джерел налічує не менше 15 наукових джерел, у тому числі наукові статті, монографії. Есе супроводжується наочністю: наприклад, презентацією, інфографікою, відео, фото, географічними картами, малюнками, музикою, таблицями тощо. Відсутність плагіату.

- **9-10 балів** виставляється, якщо основні вимоги до есе виконані, але при цьому допущені незначні недоліки. Зокрема, не витриманий обсяг есе; є упущення в оформленні.

- **7-8 балів** виставляється, якщо основні вимоги до есе виконані, але при цьому допущені значні недоліки. Зокрема, є неточності у викладі матеріалу; відсутня логічна послідовність в судженнях, не витриманий обсяг есе; є упущення в оформленні.

- **4-6 бали** виставляється, якщо є істотні відступи від вимог до написання есе. Зокрема, тема висвітлена лише частково. Відсутній висновок.

- **1-3 бали** виставляється якщо є істотні відступи від вимог до написання есе. Зокрема, допущені фактичні помилки у змісті есе, відсутній висновок.

- **0 балів** виставляється, якщо тема есе не розкрита, виявляється істотне незрозуміння проблеми.

Заочна форма:

- **9-10 балів** виставляється якщо виконані всі вимоги до написання есе; позначена проблема та обґрунтована її актуальність; зроблено короткий аналіз різних точок зору на дану проблему та логічно викладені авторські судження та оцінки; кожен аргумент підтверджений не менш ніж двома конкретними історичними прикладами чи спиратися на історичні джерела, що дозволяють використати їх як основу для аргументу; сформульовано висновки; тема розкрита повністю, витриманий обсяг, дотриманні вимоги до зовнішнього оформлення. Список використаних джерел налічує не менше 15 наукових джерел, у тому числі наукові статті, монографії. Есе супроводжується наочністю: наприклад, презентацією, інфографікою, відео, фото, географічними картами, малюнками, музикою, таблицями тощо. Відсутність плагіату.

- **7-8 балів** виставляється, якщо основні вимоги до есе виконані, але при цьому допущені незначні недоліки. Зокрема, не витриманий обсяг есе; є упущення в оформленні.

- **5-6 балів** виставляється, якщо основні вимоги до есе виконані, але при цьому допущені значні недоліки. Зокрема, є неточності у викладі матеріалу; відсутня логічна послідовність в судженнях, не витриманий обсяг есе; є упущення в оформленні.

- **3-4 балів** виставляється, якщо є істотні відступи від вимог до написання есе. Зокрема, тема висвітлена лише частково. Відсутній висновок.

- **1-2 бали** виставляється якщо є істотні відступи від вимог до написання есе. Зокрема, допущені фактичні помилки у змісті есе, відсутній висновок.

- **0 балів** виставляється, якщо тема есе не розкрита, виявляється істотне незрозуміння проблеми.

Критерії оцінювання контрольної роботи:

Денна форма:

- **4 бали** заслуговує студент, який всебічно, безпомилково, в логічній послідовності і вільно розкрив теоретичне питання; продемонстрував знання методики аналізу даних та інформаційно-довідкових матеріалів; наявні повні, обґрунтовані висновки та пропозиції; робота оформлена відповідно до встановлених вимог, має всі необхідні структурні елементи (вступ, основну частину, висновки); студент повно, всебічно, безпомилково відповідає на питання, встановлені викладачем з теми роботи.
- **3 бали** отримує студент, який дав правильну, але неповну відповідь на теоретичне питання; розкрив всі аспекти поставленого питання, але припустився несуттєвих помилок; наведені матеріали правильні, але неповні; наявні висновки та пропозиції в цілому вірні, але недостатньо обґрунтовані; робота в цілому оформлена відповідно до встановлених вимог, але є незначні зауваження до оформлення; робота має всі необхідні структурні елементи (вступ, основну частину, висновки); студент в основному відповідає на питання, встановлені викладачем з теми роботи, але відповідь неповна та/або студент допускає незначні помилки.
- **2 бали** отримує студент, який дав правильну, але суттєво неповну відповідь на теоретичне питання; недостатньо використані матеріали; висновки та пропозиції неповні; робота в цілому оформлена з суттєвими зауваженнями до встановлених вимог; робота має всі необхідні структурні елементи (вступ, основну частину, висновки); студент неповно та з помилками відповідає на питання, встановлені викладачем з теми роботи.
- **0-1 бали** виставляється в тому випадку, якщо в роботі не розкрито вузлових елементів теоретичного питання; є суттєві помилки та викривлення; наведені дані неактуальні; відсутні або застарілі матеріали, літературні джерела; відсутні обґрунтовані висновки та пропозиції, які впливають з теми роботи; робота оформлена з суттєвими порушеннями встановлених вимог; робота не має всіх необхідних структурних елементів (вступ, основну частину, висновки); студент не відповідає на питання, встановлені викладачем з теми роботи.

Заочна форма:

- **16-20 балів** заслуговує студент, який всебічно, безпомилково, в логічній послідовності і вільно розкрив теоретичне питання; продемонстрував знання методики аналізу даних та інформаційно-довідкових матеріалів; наявні повні, обґрунтовані висновки та пропозиції; робота оформлена відповідно до встановлених вимог, має всі необхідні структурні елементи (вступ, основну частину, висновки); студент повно, всебічно, безпомилково відповідає на питання, встановлені викладачем з теми роботи.
- **11-15 балів** отримує студент, який дав правильну, але неповну відповідь на теоретичне питання; розкрив всі аспекти поставленого питання, але припустився несуттєвих помилок; наведені матеріали правильні, але неповні; наявні висновки та пропозиції в цілому вірні, але недостатньо обґрунтовані; робота в цілому оформлена відповідно до встановлених вимог, але є незначні зауваження до оформлення; робота має всі необхідні структурні елементи (вступ, основну частину, висновки); студент в основному відповідає на питання, встановлені викладачем з теми роботи, але відповідь неповна та/або студент допускає незначні помилки.
- **6-10 балів** отримує студент, який дав правильну, але суттєво неповну відповідь на теоретичне питання; недостатньо використані матеріали; висновки та пропозиції неповні; робота в цілому оформлена з суттєвими зауваженнями до встановлених вимог; робота має всі необхідні структурні елементи (вступ, основну частину,

висновки); студент неповно та з помилками відповідає на питання, встановлені викладачем з теми роботи.

- **0-5 балів** виставляється в тому випадку, якщо в роботі не розкрито вузлових елементів теоретичного питання; є суттєві помилки та викривлення; наведені дані неактуальні; відсутні або застарілі матеріали, літературні джерела; відсутні обґрунтовані висновки та пропозиції, які впливають з теми роботи; робота оформлена з суттєвими порушеннями встановлених вимог; робота не має всіх необхідних структурних елементів (вступ, основну частину, висновки); студент не відповідає на питання, встановлені викладачем з теми роботи.

Приклад контрольної роботи для студентів заочної форми навчання

I Варіант

1. Структура та функції культури в суспільстві.
2. Духовно-культурна спадщина Візантійської імперії. Чим пояснити видатне місце візантійської культури в історії світової цивілізації?
3. Дайте визначення поняттю «бароко».
4. Постмодернізм у контексті світової культури.

II Варіант

1. Типологія культур.
2. Визначте вплив християнства на культуру княжої доби Русі.
3. Які особливості «козацького бароко»? На які території України-Гетьманщини поширилося козацьке бароко?
4. Українська культура в умовах десталінізації.

III Варіант

1. Особливості культури первісного суспільства.
2. Гуманістичний характер ренесансної культури.
3. Назвіть особливості західноукраїнського бароко.
4. Архітектура класицизму й ампіру в Україні XIX століття.

Критерії оцінювання заліку:

- **30 балів** виставляються здобувачеві вищої освіти при глибоких та всебічних знаннях проблеми, грамотному та злагодженому логічно їх викладі, досконалому володінні понятійним апаратом, умінні підкріплювати теоретичні знання практичними висновками, здатності швидко та правильно робити умовиводи, використовуючи при аналізі сучасних явищ теоретичні положення на основі вивчення основної та додаткової літератури; якщо дані правильні, повні та глибокі відповіді на всі теоретичні питання відповідно до навчальної програми дисципліни, немає помилок у виконанні, матеріал викладено грамотно мовою з дотриманням логічної послідовності;

- **25-29 балів** виставляються здобувачеві вищої освіти при глибоких та всебічних знаннях проблеми, грамотному та злагодженому логічно їх викладі, досконалому володінні понятійним апаратом, умінні підкріплювати теоретичні знання практичними висновками, здатності швидко та правильно робити умовиводи, використовуючи при аналізі сучасних явищ теоретичні положення на основі вивчення основної та додаткової літератури; якщо здобувачем вищої освіти дані правильні, повні відповіді на всі теоретичні питання індивідуального завдання відповідно до навчальної програми дисципліни, матеріал викладено грамотно мовою з дотриманням логічної послідовності, однак допущені незначні похибки при відповіді;

- **20-24 бали** виставляються здобувачеві вищої освіти при твердому і досить повному знанні проблеми, відсутності характерних неточностей при відповідях на питання екзаменаційного білета та на поставлені додаткові питання, умінні в основному

пов'язувати теоретичний матеріал з практичними завданнями, стоять в сучасних умовах, володінні понятійним апаратом, знанні основної літератури; якщо на запропоновані теоретичні питання дані правильні, але неповні відповіді; матеріал викладено грамотною мовою з дотриманням логічної послідовності, однак допущені несуттєві похибки або неточності у відповідях, допущена незначна помилка;

- **15-19 балів** виставляються здобувачеві вищої освіти при достатньому знанні навчального матеріалу, відсутності грубих помилок при відповідях на питання екзаменаційного білету, уміння підкріплювати теоретичні знання практичними висновками, знанні основних понять та категорій; якщо відповіді на теоретичні питання в цілому правильні, але неповні, допущені неточності у формулюваннях і логічні похибки, допущені одна – дві несуттєві помилки;

- **10-14 бали** виставляються здобувачеві вищої освіти, якщо відповіді на теоретичні питання неповні, допущені неточності у формулюваннях та логічні похибки;

- **5-9 балів** виставляються здобувачеві вищої освіти при наявності грубих помилок у відповідях на теоретичні питання екзаменаційного білету, які свідчать про неправильне розуміння суті проблеми, невмінні підкріплювати теоретичні знання практичними висновками, незнанні основного категоріального апарату, якщо відповіді на теоретичні питання містять грубі помилки, свідчать про незнання та нерозуміння відповідних розділів програмного матеріалу;

- **0-4 бали** виставляються здобувачеві вищої освіти, якщо відповіді на теоретичні питання містять грубі помилки, які свідчать про незнання та нерозуміння відповідних розділів програмного матеріалу.

9. Шкала оцінювання: національна та ECTS

Оцінка в балах	Оцінка за національною шкалою	Оцінка за шкалою ECTS	
		Оцінка	Пояснення
90-100	Відмінно	A	Відмінно (відмінне виконання лише з незначною кількістю помилок)
82-89	Добре	B	Дуже добре (вище середнього рівня з кількома помилками)
75-81		C	Добре (в загальному вірне виконання з певною кількістю суттєвих помилок)
67-74	Задовільно	D	Задовільно (непогано, але зі значною кількістю недоліків)
60-66		E	Достатньо (виконання задовольняє мінімальним критеріям)
35-59	Незадовільно	FX	Незадовільно (з можливістю повторного складання)
1-34		F	Незадовільно (з обов'язковим повторним курсом)

10. Рекомендовані джерела інформації

Основні:

1. Глушко М. Історія народної культури українців: навч. посіб. Львів: ЛНУ ім. Івана Франка, 2014. 416 с.
2. Вербицька П. В., Хома І. Я. Історія української культури: європейський контекст: навч. посіб. Нац. ун-т «Львів. політехніка». Львів: Вид-во Львів. політехніки, 2015. 301 с.
3. Ваврух М., Гавалюк Р. Нариси з історії української культури : архітектура, образотворче мистецтво, музика, театр, кіно. Львів : Світ, 2018. 224 с.
4. Попович М. В. Нарис історії культури України. 2-ге вид., допов. Київ: АртЕк, 2017. 730 с.: іл.
5. Калакура Я. С., Рафальський О. О., Юрій М. Ф. Українська культура: цивілізаційний вимір. Київ: ППІЕНД ім. І.Ф. Кураса, 2015. 496 с.
6. Лекції з історії світової та вітчизняної культури / за ред. А. Яртися, В. Мельника. Львів: Світ, 2017. 568 с.
7. Історія світової та української культури: підручник для вищ. навч. закл. / Греченко В. А. та ін. Літера ЛТД, 2017. 480 с.
8. Історія української та зарубіжної культури: Навчальний посібник / За ред. С. М. Клапчука. К.: Знання-Прес, 2018. 351 с.
9. Шевнюк О. Л. Українська та зарубіжна культура: навч. посібник. К.: Знання-Прес, 2017. 277 с.
10. Українська культура в європейському контексті / за ред. Ю.П. Богуцького. К.: Знання, 2007. 679 с.

Додаткові:

11. Антофійчук В. І. Культурологія : Термінологічний словник. 2-е вид., випр. і доп. Чернівці: Книги – XXI, 2007. 160 с.
12. Гіптерс З. В. Культурологічний словник-довідник. Київ: ВД «Професіонал», 2006. 328 с.
13. Госейко Л. Історія українського кінематографа. 1896–1995. Київ: KINO–КОЛО, 2005. 464 с.
14. Історія української архітектури / редкол.: В. І. Тимофієнко (кер.), Ю. С. Асєєв, В. В. Вечерський та ін.; за ред. В. І. Тимофієнка. Київ : Техніка, 2003. 472 с.
15. Історія української культури: словник термінів і персоналій / за ред.: Л. В. Анучиної, О. А. Стасовської, О. В. Уманець. Харків: Право, 2012. 238 с.
16. Короткий енциклопедичний словник з культури / відп. ред. В. Ф. Шевченко; авт.: М. М Корінний, В. Ф. Шевченко. Київ: Україна, 2012. 384 с.
17. Полікарпов В. С. Лекції з історії світової культури: навч. посіб. для студ. техн. вузів. Київ : Знання, 2002. 359 с.
18. Попович М. В. Культура : ілюстрована енциклопедія України. Київ : Балтія–Друк, 2009. 184 с.
19. Сто великих українців / авт. ст. : Н. В. Астапенко та ін. Київ : Арій, 2008. 496 с.
20. Сто найвідоміших шедеврів України / за заг. ред. М. Русяєвої. Київ: Автограф, 2004. 496 с.
21. 101 величний храм: ілюстрована енциклопедія / за ред.: І. С. Пустиннікова, С. О. Криниця. Харків: Ранок, 2009. 64 с.
22. 101 найцікавіший музей: ілюстрована енциклопедія / авт.-уклад. Д. В. Антонюк. Харків: Ранок, 2011. 64 с.
23. 101 видатна постать: ілюстрована енциклопедія / за ред. А. А. Клімов. Харків: Ранок, 2009. 64 с.

24. Сто фільмів українського кіно: Анотований каталог за проектом ЮНЕСКО «Національна кінематографічна спадщина» / упоряд. Р. Беляєва, Р. Прокопенко. Київ: Спалах, 1996. 127 с.
25. Українське телебачення. Роки, події, звершення / за ред.: М. М. Карабанова, І. Ф. Куруса, В. М. Петренка. Київ: ДП «Дирекція ФВД», 2008. 400 с.
26. Українські письменники: біографії, огляди творчості, літературні напрямки і течії, літературознавчий словник: довідник / відп. за вип. та худож. ред. М. І. Преварська. Київ : Велес, 2013. 368 с.
27. Хроніка 2000. Культура і наука світу : внесок України (випуск 2): укр. культурологічний альм. Вип. 77. XVIII. / авт. проекту А. В. Толстоухов, І. Ф. Шаров ; редкол. : Юрій Буряк (гол. ред.) та ін. Київ : Фонд сприяння розв. мистец., 2009. 628 с.
28. Хроніка 2000 : Український культурологічний альманах. Вип. 72. Україна освітня : історія, персоналії, поступ / редкол. : Ю. Буряк (гол. ред.) та ін. Київ: Фонд сприяння розвитку мистецтв, 2007. 776 с.
29. Чижевський Д. І. Історія української літератури. Київ: Академія, 2008. 568 с.
30. Шаров І. Ф. 100 особистостей України, 1991–2011. Київ : АртЕкономі, 2011. 472 с.
31. Шедеври світової драматургії / пер., передм. і комент. Р. Г. Коломійця. Харків: Фоліо, 2010. 640 с.
32. Шедеври українського живопису : альбом / вступ. ст., упоряд. Дмитра Горбачова. Київ: Мистецтво, 2008. 608 с.
33. Макаров А. Світло українського бароко А. Макаров. К.: Мистецтво, 1994. 288 с.
34. Корній Л. П. Історія української музики. Частина 1: Від найдавніших часів до середини XVIII століття / П.П. Корній. Київ – Харків – Нью-Йорк: Вид-во М. П. Коць, 1996. 314 с.

Інформаційні електронні джерела:

35. Бібліотека українського мистецтва. URL: <http://uartlib.org/ukrayinski-hudozhniki/>.
36. Державний музей українського народного декоративного мистецтва [Офіційний сайт]. URL: <http://www.mundm.kiev.ua/>
37. Електронна бібліотека «Чтиво». URL: <http://chtyvo.org.ua/>
38. Інститут європейських культур. URL: <http://www.iek.edu.ru>
39. Музей мистецтв імені Богдана та Варвари Ханенків [Офіційний сайт]. URL: <http://khanenkomuseum.kiev.ua/> (дата звернення: 27.08.2021).
40. Музей сучасного мистецтва України [Офіційний сайт]. URL: <http://www.modern-museum.org.ua/>
41. Музей українського живопису (м. Дніпро). URL: <http://museum.net.ua/>
42. Національний музей літератури України [Офіційний сайт]. URL: <http://museumlit.org.ua/?lang=uk>
43. Національний художній музей України [Офіційний сайт]. URL: <http://namu.kiev.ua/>
44. Одеський художній музей [Офіційний сайт]. URL: <http://ofam.od.ua>
45. Українська електронна бібліотека. URL: <http://exlibris.org.ua/main/index.html>.